

Rauhoitetun kasvilajin rauhoitussäännöksistä poikkeaminen

1 Hakija

Väylävirasto

2 Asia

Lupahakemus valkolehdokkien siirtämiseen MT180 Kurkela-Kuusisto tiehankkeen toteuttamiseksi Kaarinassa, Varsinais-Suomessa.

3 Vireilletulo

18.2.2026

4 Hakemus

Hakija hakee lupaa valkolehdokin (*Platanthera bifolia*) lajiyksilöiden siirtämiseen lajin suotuisan suojelutason säilyttämiseksi. Toimenpiteet liittyvät Väyläviraston MT180 Kurkela-Kuusisto hankkeeseen.

Hakemus kohdistuu rauhoitetun valkolehdokin osalta kahteen eri esiintymäalueeseen Kuusiston Välimetsän läheisyydessä M1 tiellä paaluvälillä 5600–6000, jossa valkolehdokkia havaittiin yhteensä kuusi kappaletta Väyläviraston kesällä 2021 teettämässä kasvillisuusselvityksessä, joka on toimitettu hakemuksen liitteenä.

Hakemuksessa on esitelty valkolehdokin lisäksi keltamataran (*Galium verum*) ja ketoneilikan (*Dianthus deltoides*) esiintymiä ja siirtosuunnitelmia, sekä kuvattu lajeja ja niiden elinympäristövaatimuksia.

Hankkeen keskeiset vaikutukset

MT180 Kurkela-Kuusisto hankkeen tavoitteena on parantaa seudullisen tieyhteyden sujuvuutta ja turvallisuutta. Hankkeen avulla halutaan myös tukea Kaarinan kaupungin yhdyskuntarakenteen ja maankäytön kehittämistä. Hankkeessa rakennetaan kokonaan uutta maantietä Kuusiston saareen noin 3,5 kilometrin matkalle. Lisäksi maantietä parannetaan kaksiajorataiseksi ja nelikaistaiseksi noin 1,3 kilometrin matkalta. Hankkeessa rakennetaan tai uusitaan yhteensä 9 maantiesiltaa. Hankkeen alueella parannetaan lisäksi maantien 180 kuntoa. Asumisviihtyisyyttä parannetaan rakentamalla melusuojauksia. Hankkeen on suunniteltu valmistuvan vuoteen 2027 mennessä. Hanke tähtää työmatkaliikenteen, elinkeinoelämän kuljetusten sekä mökki- ja matkailuliikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantamiseen.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, sillä maantietä ei voida siirtää muualle. Maantien liikenteen sujuvuutta on lisättävä, jotta turvallinen ja häiriötön liikennöinti voi jatkua. Lajin suotuisa suojelutaso voidaan turvata säilyttämällä kasveja ja siemenpankkia niillä alueilla, joissa rakentaminen sen sallii, sekä hyödyntämällä lupahakemuksessa esitettyjä

lieventämistoimenpiteitä. Lisäksi maantien vuosittaiset kunnossapitotoimet suunnitellaan siten, ettei valkolehdokin säilyminen alueella vaarannu.

Siirtosuunnitelma

Lieventämistoimenpiteenä hakija ehdottaa siirtosuunnitelmaa, jonka mukaisesti mahdollisimman moni kartoitusalueen olemassa olevista valkolehdokkiyksilöistä siirretään suojaisille, lajin kannalta soveltuville kasvupaikoille. Lajille soveltuvia siirtoalueita on hankealueella kaksi.

Ensimmäinen soveltuva siirtoalue uuden rakennettavan hulevesien viivytys- ja selkeytysaltaan ympärillä sijaitsee Mt180 tien varrella Y2/M2 tiealueen välissä. Alue on suojainen ja jää tieliittymien väliin puustoiseksi alueeksi. Alue hulevesialtaan ympärillä on aukeaa ja paikoin tasaista. Etäämpänä hulevesialtaasta maaston muodot vaihtelevat ja hulevesialtaan ympärillä kasvaa metsää. Toinen soveltuva siirtoalue sijaitsee MT180 varrella tien pientareella, jossa esiintyy luontaisesti valkolehdokkia (laji.fi havainnot), joten se tarjoaa lajille soveltuvan elinympäristön. Kohteelle rakennetaan tien kuivatusoja ja tien reunalla kasvaa metsää, joka varjostaa piennarta osan päivästä.

Valkolehdokille sopivin ympäristö on kosteahko, lehtomainen, tasainen maasto. Lajille soveltuvat elinympäristöt ovat näin ollen hulevesialtaan läheisyydessä sijaitseva metsänreuna sekä MT180 tien piennar. Tarkempi alueenmäärittäminen tapahtuu siirron yhteydessä, jolloin valo ja maaperän kosteusolosuhteet tarkennetaan kullekin lajille sopivaksi ja siirtoalueet merkitään maastoon.

Hankealueella on kasvilajistosiselvityksen yhteydessä kartoitettu alueen vieraslajit. Selvityksen mukaan komealupiinia esiintyy hankealueella muutamassa paikassa. Ennen siirtoistutuksia komealupiiniesiintymät tarkastetaan, jotta voidaan varmistaa, ettei niitä pääse leviämään uusille alueille siirtoistutusten yhteydessä. Hakemuksen liitteenä on toimitettu siirtosuunnitelmakartta.

Aikataulu

Hankkeen rakennustyöt aloitetaan keväällä 2026 ja hanke valmistuu kokonaisuudessaan vuoteen 2027 mennessä. Siirrot toteutetaan lajeille suotuisana ajankohtana kasvukauden ulkopuolella, kun kasvien uudelleen juurtuminen on mahdollista kevään routien sulamisen jälkeen. Siirrot ovat hakijan mukaan parasta ajoittaa kevääseen 2026, ennen MT180 urakan alkamista tai sen alkuvaiheeseen siten, että rakentamista ei aloiteta esiintymäalueilla ennen siirron toteuttamista. Valkolehdokin esiintymisalueiden rakentamisen alustava aikataulu on kesällä 2026.

Toimenpiteen kuvaus

Valkolehdokkia sisältävää pintamaata siemenpankkeineen sekä elävää kasvimateriaalia siirretään mahdollisimman paljon. Valkolehdokkia havaittiin Sitowisen kartoituksessa vuonna 2021 yhteensä 6 kappaletta, yksi Tammelan pellon ja hakkuuaukion välissä, kolme Välimetsän tievarren länsipuolisessa esiintymässä ja kaksi tievarren itäpuolisessa esiintymässä.

Lajiesiintymät on merkitty maastoon urakoitsijan toimesta ennen poikkeuslupahakemuksen lähettämistä. Näin esiintymisalueet voidaan suojata urakan alusta alkaen ja muiden alueiden rakentaminen voidaan tehdä lajien suojelu turvaten. Urakan valvojat ja rakennuttajakonsultin ympäristöasiantuntijat seuraavat työn kulkua ja puuttuvat tarvittaessa urakoitsijan toimintaan, mikäli se uhkaa kasvien suojelua.

Siirtoalueet valitaan niin, että niillä tai niiden välittömässä läheisyydessä ei esiinny vieraslajeja. Ennen töiden aloittamista urakoitsijoiden kanssa käydään läpi kaikki valkolehdokin suojelemiseksi esitetyt toimenpiteet. Siirtoalueet merkitään maastoon ja tarkastetaan urakoitsijan kanssa ennen siirtoa. Siirtoistutus toteutetaan suunnitelmallisesti ja varovaisesti viranomaisten määrittämien ohjeiden mukaisesti. Siirtoistutusta valvoo Weladon ympäristöasiantuntija.

Ennen siirtoa siirrettävä alue valmistellaan poistamalla siitä pintamaata ja esimerkiksi kilpailevaa kasvillisuutta sekä mahdollisesti kasveja varjostavia lajeja. Siirto tehdään mahdollisimman varovasti kasvien elinolosuhteiden turvaamiseksi. Työ suoritetaan kaivinkoneella tai käsin lapioiden riippuen esiintymän koosta. Kasvukauden ulkopuolella tehtävässä siirrossa pintamaata kaivetaan vähintään 40 cm syvyydeltä alueelta, jolla laji esiintyy. Jos siirto tehdään kasvukaudella, kaivuussyvyys on vähintään 50 cm. Maa-aines siirretään kuorma-auton lavalle, jolta se kuljetetaan lajille soveltuville siirtoalueille Väyläviraston omistamille kiinteistöille 202-412-1-27 ja 202-412-1-59.

Siirrossa kasvilajit pidetään erillään, sillä lajit istutetaan lajien suhteen soveltuville alueille. Kasvit istutetaan siirtoalueelle maapaakuissa ja muut kerätyt pintamaat levitetään alueelle. Istutusta kastellaan kasvuun lähdön tueksi tarvittaessa ensimmäisen kuukauden ajan.

Toimenpiteistä ilmoittaminen

Suojelutoimenpiteistä ja mahdollisesta siirtotyöstä sekä sen ajankohdasta sovitaan ja tiedotetaan hanketoimijoille, urakoitsijoille ja Lupa- ja valvontavirastolle. Kasvien sijainnit merkitään Väyläviraston karttajärjestelmään sekä Laji.fi -palveluun ympäristöasiantuntijan toimesta.

Seurantasuunnitelma ja raportointi

Kasveja seurataan siirron jälkeen MT180 Kurkela-Kuusisto-hankkeen keston ajan ympäristöasiantuntijan toimesta. Seuranta suoritetaan erillisillä valvontakäynneillä kasvukauden alussa ja kukinnan aikana. Tarvittaessa toteutetaan hoitotoimenpiteitä, kun rakentamistoimenpiteet ovat valmiita. Siirron toteutumista seurataan hankkeen arvioituun valmistumiseen saakka, eli vuoteen 2027. Siirron toteutuksesta laaditaan lyhyt raportti, joka toimitetaan Lupa- ja valvontavirastolle. Väylävirasto on vastuullinen toteuttamaan seurannan ja tarvittavat hoitotoimenpiteet hankkeen päätyttyä.

Hakemukselle pyydetään pikaista käsittelyä. Kiireellisyys liittyy Mt180-liittymäalueen liikennöintitavoitteeseen, joka on asetettu syksyyn 2026. Hankeaikataulun ja luonnonsuojelullisesti kestävä toteutuksen huomioiminen siirtää hakemuksessa esitetyn rauhoitetun lajin siirtotoimenpiteen tarpeen keväälle 2026. Valkolehdokin optimaalinen siirtoajankohta ajoittuu keväeseen ja myöhempi ajankohta voi heikentää siirron onnistumisedellytyksiä. Lisäksi rauhoitetun lajin esiintymisalue sijoittuu

hankealueella kriittiseen kohtaan (paalu 5900), jonka rakentaminen aloitetaan kesällä 2026. Toimenpiteiden oikea-aikainen toteuttaminen on välttämätöntä sekä lajinsuojelun että hankkeen etenemisen kannalta.

5 Määräykset, joita hakemus koskee

Valkolehdokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa 74 §:n kielloista, jos poikkeuksesta ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

6 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan valkolehdokkiyksilöiden ja siementen keräämiseen ja juurineen ottamiseen alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa valkolehdokkien siirtämiseen on voimassa 30.5.2026 asti MT180 Kurkela-Kuusisto tiehankkeen alueella.
2. Kaikki nykyisiltä kasvupaikoilta löytyvät valkolehdokkiyksilöt tulee siirtää.
3. Siirtopaikan/paikkojen valinnassa tulee huomioida lajin kasvupaikkavaatimukset. Ainakin osa valkolehdokeista tulee siirtää alueelle, jossa lajia ei ennestään esiinny.
4. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
5. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydetäessä lupa on esitettävä.
6. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
7. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
8. Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/58068/2026 varustettuna. Raportista tulee ilmetä milloin, minne, miten ja kuinka monta valkolehdokkia siirrettiin sekä arvioida siirron onnistumista.
9. Hakijan tulee seurata siirtoistutuksia viiden kasvukauden ajan. Seurantakäynneillä tulee kiinnittää huomiota kilpailevaan ja valkolehdokkeja tukahduttavaan kasvillisuuteen. Kilpailevaa kasvillisuutta tulee tarvittaessa kitkeä tai muulla tavoin poistaa. Seurantaraportti tulee toimittaa vuosittain 31.12. mennessä. Seurantavelvoite on voimassa 31.12.2030 asti. Seurantaraportista tulee ilmetä, kuinka monta valkolehdokkiyksilöä siirtoalueilla havaittiin ja hoidettiin esiintymiä.

7 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot. Lajin suotuisa suojelutaso ei vaarannu toteuttamalla valkolehdokkiyksilöiden ja pintamaan sisältämien siementen siirto hakemuksessa esitetyllä tavalla kiinnittäen huomiota siihen, että siirtopaikat vastaavat lajin kasvupaikkavaatimuksia. Lupaehtojen mukaisesti ainakin osa yksilöistä tulee siirtää sellaiselle alueelle, jossa valkolehdokkeja ei ennestään esiinny, kuten hakemuksessa mainitulle hulevesialtaan läheisyydessä sijaitsevalle metsänreunalle. Tällöin edistetään lajin esiintymistä useammalla alueella verrattuna siihen, että kaikki yksilöt siirrettäisiin nykyiselle esiintymispaikalle tien pientareelle. Lupa-aika on rajattu toukokuun loppuun, jotta siirto tehdään suunnitellusti kevään aikana.

Hakija on velvoitettu seuraamaan siirtoalueiden valkolehdokkipopulaatioita myös tiehankkeen päättymisen jälkeen, yhteensä viiden kasvukauden ajan. Tällöin saadaan parempi kuva siirtojen onnistumisesta kuin kahden vuoden seurannalla, jolloin esimerkiksi yhden vuoden poikkeavat sääolosuhteet voivat vaikuttaa seurantaan kohtuuttomasti. Tarvittaessa siirtoalueilta tulee poistaa kilpailevaa kasvillisuutta.

8 Muuta huomioitavaa

Luonnonsuojelulain rauhoitussäännökset eivät koske hakemuksessa mainittuja keltamataraa ja ketoneilikkää, joten niiden siirtosuunnitelmiin ei tässä päätöksessä oteta kantaa.

9 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 74 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

10 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Valkolehdokkien onnistuneen siirron ja tiehankkeen toteuttamisen kannalta on perusteltua, että luvan mukaisesti toimenpiteisiin voidaan ryhtyä heti kun se on sääolosuhteiden puolesta mahdollista. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

11 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

12 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Salli Uljas.

13 Käsittelymaksu

1 500 euroa. Maksu määräytyy valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Luvansaaja voi vaatia oikaisua päätöksestä perittävään maksuun. Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

Liitteet

Valitusosoitus
Oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi

ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Lounais-Suomen poliisilaitos
Kaarina
SLL Varsinais-Suomen piiri
Tapiola Varsinais-Suomi–Satakunnan ry
Natur och Miljö r.f.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/58068/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/58068/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 18.03.2026 08:46

Ratkaisija Uljas Salli 18.03.2026 08:53